

DYSLEXIEPROTOCOL LINGECOLLEGE

Vastgesteld in het MT d.d. 10 februari 2020

- 1. Definities van dyslexie**

- 2. Visie Lingecollege ten aanzien van de ondersteuning van leerlingen met dyslexie**

- 3. Werkwijze Lingecollege**
  - 3.1 Ondersteuningsstructuur
  - 3.2 Signalering en doorverwijzing
  - 3.3 Pedagogische en didactische ondersteuning in de klas
  - 3.4 Ondersteuning buiten de klas
  - 3.5 Compenserende faciliteiten en hulpmiddelen
    - 3.5.1 Standaard compenserende faciliteiten in de onderbouw
    - 3.5.2 Standaard faciliteiten in de bovenbouw (tot aan het eindexamen)
    - 3.5.3 Hulpmiddelen (alle leerjaren)
  - 3.6 De dyslexiekaart
  - 3.7 Het eindexamen (vmbo t/m vwo)
  - 3.8 De ROC-klas (praktijkonderwijs)

1. Definities van dyslexie

In Nederland worden overwegend twee definities van dyslexie gehanteerd; de definitie van de Stichting Dyslexie Nederland (SDN, 2008) en de definitie uit het Protocol Dyslexie Diagnostiek & Behandeling (Blomert, 2006).

'Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau' (Stichting Dyslexie Nederland, 2008, p. 11).

'Dyslexie is een specifieke lees- en spellingstoornis met een neurobiologische basis, die wordt veroorzaakt door cognitieve verwerkingsstoornissen op het raakvlak van fonologische en orthografische taalverwerking. Deze specifieke taalverwerkingsproblemen wijken proportioneel af van het overige cognitieve, en met name taalverwerkingsprofiel en leiden tot een ernstig probleem met het lezen en spellen van woorden ondanks regelmatig onderwijs. Dit specifieke lees- en spellingprobleem beperkt in ernstige mate een normale educatieve ontwikkeling, die op grond van de overige cognitieve vaardigheden geïndiceerd zou zijn' (Blomert, 2006, p. 5).

2. Visie Lingecollege ten aanzien van de ondersteuning van leerlingen met dyslexie

In onze visie op onderwijs zetten wij het leer- en groeiproces van de leerling centraal en we halen er uit wat er in zit. Ons uitgangspunt is dat het in de klas moet gebeuren. Dat maakt dat ondersteuning zich niet alleen richt op de leerling maar ook op het onderwijsproces. Dit houdt in dat docenten en mentoren goed in staat zijn daar hun rol in te spelen. Die rol draait om hun relatie met de leerling en in het verlengde daarvan met de ouders. We hebben een veilige en prettige leeromgeving, waarin we veel persoonlijke aandacht voor onze leerlingen hebben. We stemmen het onderwijsaanbod zo goed mogelijk af op de mogelijkheden en behoeften van de individuele leerling. Voor leerlingen met dyslexie geldt dat wij, in samenspraak met de leerling en zijn/haar ouders, de hulpmiddelen en ondersteuning zoveel mogelijk afstemmen op de individuele behoeften van de leerling. Deze ondersteuning vindt zoveel mogelijk plaats in de klas.

3. Werkwijze Lingecollege

Het Lingecollege kent vier verschillende locaties met ieder hun eigen doelgroep. De ondersteuning en de structuur van de ondersteuning kent een algemene structuur, die voor alle locaties geldt. Deze staat beschreven in ons schoolondersteuningsprofiel (SOP). Echter is er ook ruimte voor verschillen in de ondersteuning en de structuur hiervan, afgestemd op de ondersteuningsbehoeften van de doelgroep van iedere locatie. Hieronder wordt de werkwijze voor de ondersteuning van leerlingen met een dyslexieverklaring beschreven.

3.1 Ondersteuningsstructuur

De zorgcoördinator coördineert de ondersteuning van leerlingen met dyslexie. De ondersteuning van leerlingen met dyslexie of ernstige leesproblemen wordt uitgevoerd door een gespecialiseerde medewerker van de school.

3.2 Signalering en doorverwijzing

Wanneer vanuit het dossier van de basisschool, het docententeam en/of de cito-nulmeting signalen naar voren komen dat er bij een leerling sprake zou kunnen zijn van dyslexie, wordt dit – met toestemming van ouders – met de zorgcoördinator en de orthopedagoog besproken in het Zorg Intern Team (ZIT). Wanneer uit het complete dossier voldoende aanwijzingen voor dyslexie naar voren komen, dan worden de volgende stappen gezet:

- 3 De mentor voert een gesprek met ouders waarin de signalen besproken worden en ouders gevraagd wordt een toestemmingsformulier te tekenen voor een dyslexiescreening.
- 4 Wanneer ouders hier toestemming voor geven wordt op school een dyslexiescreening uitgevoerd.
- 5 Na de dyslexiescreening volgt er een gesprek op school, waarin een terugkoppeling van de resultaten aan ouders en leerling met bijbehorende adviezen wordt gegeven. Indien er sprake is van een vermoeden van dyslexie, worden ouders en leerling doorverwezen naar een externe orthopedagoog/psycholoog voor nadere remedial teaching en/of onderzoek. Daarnaast wordt besproken welke ondersteuning op school voor de leerling ingezet kan worden, aansluitend bij zijn/haar ondersteuningsbehoeften en de mogelijkheden van school.

3.3 Pedagogische en didactische ondersteuning in de klas

De primaire ondersteuning van leerlingen met dyslexie vindt plaats tijdens de les door de vakdocent. De vakdocent stemt zijn/haar handelen af op de ondersteuningsbehoeften van de leerling met dyslexie.

De docent heeft hierbij de volgende taken:

1. Erkenning van en begrip voor de problemen van de leerlingen met dyslexie.
2. Weten welke leerlingen dyslexie hebben en wat de toegestane faciliteiten zijn.
3. Gesprekken voeren met de leerling over de ondervonden problemen of te gaan ondervinden problemen bij het volgen en bestuderen van de leerstof.
4. Tips en adviezen geven over leren en het volgen van de les.
5. Indien gewenst zorgen voor een (toets)laptop met spraaksoftware.
6. Uitwisselen van ervaringen met andere vakdocenten.
7. Overleg met collega's over toets- en les lay out, eenduidige beoordeling spelling en de inzet van hulpmiddelen.

3.4 Ondersteuning buiten de klas

Op alle locaties van het Lingecollege is een gespecialiseerde medewerker werkzaam, die leerlingen met dyslexie ondersteuning kunnen bieden bij hun lees- en spellingsproblemen. De aanmelding voor deze ondersteuning verloopt via de zorgcoördinator.

3.5 Compenserende faciliteiten en hulpmiddelen

Leerlingen met een dyslexieverklaring¹ hebben recht op een aantal compenserende faciliteiten en het gebruik van diverse hulpmiddelen tijdens toetsen.

3.5.1 Standaard compenserende faciliteiten in de onderbouw

1. Extra tijd (20%) bij toetsen
2. Aangepaste beoordeling bij spelling bij de talen
3. Toetsen in lettertype Arial, lettergrootte 12.

¹ Een kopie van de dyslexieverklaring dient op school in het dossier van de leerling aanwezig te zijn.

3.5.2 Standaard faciliteiten in de bovenbouw (tot aan het eindexamen)

1. Extra tijd (20%) bij toetsen

3.5.3 Hulpmiddelen (alle leerjaren)

In overleg zijn diverse hulpmiddelen mogelijk, mits het voor de school te organiseren en uit te voeren is. Voorbeelden daarvan zijn het gebruik van spraaksoftware tijdens toetsen, het gebruik van een (eigen) laptop in de klas of het gebruik van een computer als schrijfgerei bij toetsen. Aanvragen voor hulpmiddelen lopen altijd via de zorgcoördinator. Afspraken over de inzet van hulpmiddelen worden door de mentor geregistreerd in magister.

De mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar met nieuwe leerlingen met een dyslexieverklaring of zij gebruik willen maken van de beschikbare hulpmiddelen. Indien gewenst, wordt een leerling aangemeld voor bijvoorbeeld uitleg over het gebruik van spraaksoftware. De mentor informeert de vakdocenten (indien nodig) van welke hulpmiddelen een leerling gebruik wenst te maken en maakt een aantekening in magister.

3.6 De dyslexiekaart

Aan het begin van elk schooljaar vindt er een inventarisatie plaats van leerlingen met een dyslexieverklaring. Voor deze leerlingen wordt een faciliteitenkaart dyslexie gemaakt, waarop staat van welke faciliteiten de leerling gebruik mag maken. De leerling is verplicht de dyslexiekaart op school bij zich te hebben en op verzoek te tonen aan docenten en surveillanten.

3.7 Het eindexamen (vmbo t/m vwo)

Leerlingen met dyslexie krijgen een examen dat precies gelijk is aan dat van de andere leerlingen. De examens worden standaard aangeleverd in lettertype Arial, punt 12. De volgende aanpassingen zijn mogelijk:

- Verlenging examentijd (maximaal 30 minuten)
- Verklanking (spraaksynthese op de computer)
- Gebruik van computer als schrijfgerei

Wet- en regelgeving

Het College voor Examens (CvE) geeft jaarlijks de zogenaamde September- en Maartmededeling uit. Hierin staan de richtlijnen over de examens, waaronder het gebruik van hulpmiddelen bij dyslexie. De mogelijkheid om aangepast examen te doen voor leerlingen met een beperking (waaronder dyslexie) is wettelijk vastgelegd in Artikel 55 Eindexamenbesluit. De school volgt eventuele toekomstige wijzigingen in de wet- en regelgeving met betrekking tot het Centraal Examen

3.8 De ROC-klas (praktijkonderwijs)

Naast de in 3.1.1. tot en met 3.1.5. genoemde regels, hebben leerlingen van de ROC-klas bij tonen van hun dyslexieverklaring en onderzoek recht op hulpmiddelen en/of extra tijd tijdens de examens.

